

РЕШЕНИЕ

№ 13159

гр. София, 26.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 64 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МИРОСЛАВА П. ИЛЕВА

при участието на секретаря ПЕТЯ ЦВ. СЛАВОВА
като разглежда докладваното от МИРОСЛАВА П. ИЛЕВА Гражданско дело № 20211110168668 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.124 ГПК.

„Н***“ ЕООД е предявило искове по чл.79, ал.1 ЗЗД, вр. чл.372, ал.1 ТЗ, вр. чл.1 от Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки (ЧМР) и чл.86, ал.1 ЗЗД срещу „Т***“ ЕООД за сумата от 1588 лева – неплатен остатък от дължимо превозно възнаграждение за извършен превоз по заявка от 25.03.2021г., за което е издадена фактура № */30.03.2021г., ведно със законната лихва от 13.08.2021г. (дата на подаване на исковата молба) до окончателното плащане, както и за сумата от 40,59 лева – обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 14.05.2021г. – 13.08.2021г.

Ищецът твърди, че по заявка на ответника от 25.03.2021г. извършил транспортна услуга от Германия до България с дата на товарене 25-26.03.2021г. и договорено навло 2490 лева без ДДС, за което била издадена международна товарителница ЧМР, изготвена на 26.03.2021г. Стоките били получени на 30.03.2021г. За извършената транспортна услуга ищецът издал фактура № * от 30.03.2021г. на стойност 2988 лева с ДДС. Задължението било погасено само частично, като на 14.05.2021г. по банков път била платена сумата от 1400 лева. Остатъкът от дължимото превозно възнаграждение в размер на 1588 лева останал непогасен. Ответникът дължал и обезщетение за забава в размер на законната лихва в размер на 40,59 лева за периода 14.05.2021г. – 13.08.2021г.

Ответникът е подал отговор на исковата молба в срока по чл.131 ГПК, с който оспорва исковете. Възражава, че по процесната заявка били уговорени два превоза : първият с товарен адрес във Висбаден, Германия, а вторият – в Манхайм, Германия. Навлото било договорено съобразно предвиденото тегло на стоката за товарене. Не спори, че първият превоз от Висбаден до София бил извършен от ищеца и за него ответникът платил следващото се възнаграждение, определено пропорционално на теглото на превозения товар, като дори платената сума надвишавала дължимото възнаграждение за извършения превоз съобразно договореното. Вторият уговорен превоз – от Манхайм до България, при който е трябвало да се превози товар от 5 тона, 8 европалета от фирма „Д***“ Гмбх, не бил извършен и по тази причина не било заплатено възнаграждение на ищеца. От представената товарителница от 26.03.2021г., в графа 13 – та на английски език било записано, че стоките

имат проблем с една от съставките и трябва да се изхвърлят. При това тази стока изобщо не била натоварена от адреса в Манхайм и съответно не била получена, като в товарителницата липсвал подпис на получател. Отделно от това във втората товарителница допълнително бил поставен печат на друг изпращач, което било индикация, че ищецът е натоварил стока от Чехия от друг изпращач. Превозът на стоката от Манхайм до България бил извършен по възлагане на ответника на друг превозвач – „Н ***“ АД. Твърди, че е развалил договора за превоз в частта относно втория адрес на товарене – от Манхайм, посредством електронна кореспонденция между страните, евентуално договорът бил развален в тази част по право поради обективна невъзможност за изпълнението му в тази част (чл.89 ЗЗД). Позицията се на нормата на чл.81, ал.1 ЗЗД, тъй като неизпълнението на втория превоз не можело да му се вмени във вина. Искът за акцесорното вземане оспорва и относно приложимия лихвен процент, като счита, че следва да се приложи лихвеният процент съгласно чл.27, ал.1 от Конвенцията ЧМР, както и с довод за това, че е недопустимо да се начислява лихва за забава върху ДДС.

Софийски районен съд, като взе предвид предявения иск, възразенията срещу него и доказателствата по делото, намира следното:

По делото няма спор, а и от приетите по делото доказателства – заявка от ответника до ищеца от 25.03.2021г. (арг. чл.292, ал.1 ТЗ), се установява, че между страните е сключен договор за превоз на стоки, съгласно който по възлагане на ответника ищецът се е задължил да извърши превоз на стоки с дата на товарене 25-26.03.2021г. и дата на доставка – 30.03.2021г., с два отделни адреса за товарене на стоката – единият във Висбаден, Германия, а другият – в Манхайм, Германия и място на получаване – България. Уговореното навло е в размер на 2490 лева без ДДС.

Правоотношението между страните се регламентира от нормите на вътрешното право, както и Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки (ЧМР), ратифицирана с Указ № 1143 от 29.07.1977 г. на Държавния съвет на Народна република България – ДВ, бр. 61 от 5.08.1977 г. - чл.1, т.1 от Конвенцията.

Страните не спорят за това, че превозът от първия адрес на товарене по процесната заявка, а именно от Висбаден, е изпълнен, което се установява и от приетата като доказателство международна товарителница ЧМР с отбелязване за получаване на стоките на 30.03.2021г. – л.11 от делото пред РС – Пазарджик (чл.9, ал.1 от Конвенцията ЧМР). Безспорно е между страните също така, че стоките от втория заявен адрес за товарене – от Манхайм, не са били натоварени от ищеца, като причина за това е възникнал проблем със стоките, които са подлежали на изхвърляне. Последните обстоятелства не са спорни между страните и се установяват от събраните по делото доказателства – товарителница (л.10 от делото пред РС- Пазарджик), изготвена на 26.03.2021г., без да са попълнени данни за получател, в която е направена бележка в графа „Указания на изпращача“, че стоките имат проблем с една от съставките и трябва да бъдат изхвърлени. Последното се установява и от показанията на разпитания по делото свидетел Стефан Митов, чиито показания се кредитират от съда като последователни и съответни на останалите събрани по делото доказателства. Свидетелят съобщава, че във връзка с процесната заявка за превоз на стоки от Германия до България от ищеца е извършено товарене на стоката от първия адрес в Германия, след това водачът на камиона е достигнал до втория предвиден адрес за товарене на стока на около 100 км. от първия адрес. На място на втория адрес се е установило, че има проблем със стоката – хранителна стока без изискуем сертификат, и същата няма да бъде натоварена. За обстоятелството, че стоката няма да бъде натоварена от втория уговорен адрес свидетелят уведомил управителя на ответното дружество, който потвърдил това. След като станало ясно, че стока няма да се товари от уговорения втори адрес, водачът на камиона, с който ищецът извършвал превоза, посетил друг близък адрес за товарене на стока от друг клиент.

При така събраните доказателства съдът приема, че възложеният превоз е частично изпълнен от страна на ищеца, след като от първия адрес, предвиден за товарене, е бил извършен превоз на стоката, а от втория адрес в гр. Манхайм превозът не е бил изпълнен. Причината за неизпълнения превоз била в указание на изпращача на стоката, че стоката не подлежи на товарене. В случая изпращачът е имал право да се разпорежда със стоката съгласно чл.12, т.1 от Конвенцията. Отказът на изпращача да предаде стоката за товарене е обективна пречка за изпълнение на превоза от адрес в гр.Манхайм, защото не може да се вмени във вина на нито една от страните по договора за превоз. Налице е обективна невъзможност за изпълнение на възложения превоз на стоки от адреса в гр. Манхайм. Неблагоприятните последици от обективната невъзможност за това изпълнение са за сметка или на длъжника, или на кредитора, съобразно правилата за риска. При двустранните договори общото правило е, че рискът се носи от длъжника. То се съдържа в чл.89 ЗЗД, като изречение първо регламентира последиците при пълна невъзможност за изпълнение, а изречение второ - при частична такава. Съгласно чл.89, изр. 1-во ЗЗД невъзможност за изпълнение страните се освобождават от задълженията си, като рискът се носи от длъжника, тъй като изпълнението на неговата престация става обективно невъзможно. В случая няма данни страните да са уговорили нещо различно от общото правило за носене на риска при обективна невъзможност за изпълнение на превоза. Следователно ищецът се освобождава от задължението си да изпълни договора за превоз в цялост – по отношение на превоза на стоката от адреса в гр. Манхайм, Германия. С това се погасява и насрещното задължение на ответника да плати превозното възнаграждение в цялост – а именно в частта на неизпълнения по обективни причини превоз, предвид синалагматичната връзка между престациите на страните по договора за превоз. По въпроса за правилата за носене на риска в облигационното правоотношение по реда на чл.290 ГПК е постановено решение № 67 от 9.12.2019 г. на ВКС по т. д. № 1553/2018 г., II т. о., ТК.

Предвид установената частична обективна невъзможност за изпълнение на договора ответникът има право на намаляване на своето задължение съгласно чл.89, изр.2, пр.1 ЗЗД, като в отговора на исковата молба ответникът се е позовал на такова право. Доводът на ищеца, че превозното възнаграждение е определено общо за превоза от двата адреса, предвидени за товарене на стока, не обосновава извод, че в хипотеза на чл.89, изр.2 ЗЗД уговореното възнаграждение не може да бъде намалено. Намаляването на възнаграждението следва да е пропорционално на неизпълнената част от уговорения превоз. Размерът на превозното възнаграждение поради естеството на превозната услуга се определя главно от разстоянието и теглото/обема на стоката, поради което при намаляване на превозното възнаграждение по чл.89, изр.2 ЗЗД следва да бъдат взети предвид именно тези величини. Видно от процесната заявка, теглото на стоката на изпълнения превоз е 2083кг., а теглото на стоката на неосъществения превоз е 5000 кг. При това теглото на превозената стока е около 30 % от общо предвиденото тегло на стоката, предмет на договор за превоз (7083 кг.), и като се вземе предвид неголямото разстояние между двата уговорени адреса за товарене на стока (около 100 км. според показанията на разпитания свидетел), съдът приема, че извънсъдебно изплатеното от ответника възнаграждение по заявения превоз в размер на 1400 лева, равняващо се на около 47 % от първоначално уговореното възнаграждение (2988 лева с ДДС), съответства на изпълнената част от транспортната услуга. От това следва, че претендираният остатък от превозното възнаграждение не се дължи. Само за пълнота на изложението следва да се посочи, че процесната фактура № */30.03.2021г., издадена по повод възложения превоз и в който е начислен пълният размер на уговореното възнаграждение от 2988 лева с ДДС, не е отразена в счетоводството на ответника, не е декларирана от ответника пред НАП и не е ползван данъчен кредит по нея. Последното се установява от приетото по делото заключение от 06.03.2023г. по съдебно – счетоводната експертиза, прието без възражения от страните, което се кредитира от съда. При това не може да се направи и извод за това, че ответникът извънсъдебно е признал дължимостта на

пълния размер на уговореното превозно възнаграждение.

От горното следва, че предявеният иск за главното вземане е неоснователен и следва да се отхвърли. Обусловеният от него иск по чл.86, ал.1 ЗЗД иск също е неоснователен и следва да се отхвърли.

По разноските:

Предвид изхода на делото поначало право на разноски има само ответникът, но поради липса на искане за присъждане на разноски, такива не му се следват.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковите по чл.79, ал.1 ЗЗД, вр. чл.372, ал.1 ТЗ, вр. чл.1 от Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки (ЧМР) и чл.86, ал.1 ЗЗД, предявени от „Н***“ ЕООД, ЕИК *74, със седалище и адрес на управление : гр. С*, ул. “***” № 53 срещу „Т***“ ЕООД, ЕИК **19, със седалище и адрес на управление : гр. С**, ет.1 за сумата от 1588 лева – неплатен остатък от дължимо превозно възнаграждение за извършен превоз по заявка от 25.03.2021г., за което е издадена фактура № */30.03.2021г., ведно със законната лихва от 13.08.2021г. (дата на подаване на исковата молба) до окончателното плащане, както и за сумата от 40,59 лева – обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 14.05.2021г. – 13.08.2021г.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Софийски районен съд: _____